

kat ép úgy szembe helyezem a vad almafával, mint a hogyan a mi (európai) szőlőnk szemben áll az amerikai szőlővel.

Azután, ha a mostani paraziták állapota felől sokáig el-elgondolkozunk, nem csekély dolog az sem, a mit egyrészt az idevaló szarmazasu, itt honos, másrészt az importált rovaroknak a gazdanövényeikkel szemben való magatartásánál látunk. A mi idevaló parazitánk bizony teljesen egyformán bántja az illető növény minden változatát vagy fajtáját: gondoljunk csak a hernyókra, cserebogarakra s az összes mindennapi kártevőkre . . . Az idegenből behurczolt parazita, legyen az gomba vagy rovar, marvalogat: a liloxera, a peronospora nem egyformán bántja a maga gazdanövényét, de válogat benne és ép így vagyunk — mint eléggé látunk — a vértetűvel. Bizony az is tudja, mi jobb a jónál.

Ezek után határozottan azt vallom, hogy a vértetű amerikai eredetű, bár másrészt jól érzem, hogy az utolsó, minden kétséget határozottan kizáró bizonyíték még mindig hiányzik. S én azt hiszem, hogy az örökké is fog hiányzani . . . Hiszen az az idő, midőn a vértetű Amerikából Anglián át Franciaországba s lassanként Európa többi államaiba került (1787—1825) nagyon mozgalmass volt: a francia forradalom lezajlása, a Napoleon világháborúinak lefolyása, régi államok bomlása, újak keletkezése, mind ebbe az időbe esik. Ugyan ki gondolt volna akkor ezekben a véres időkben egy rovarral még akkor is, ha az épen a vértetű is?

Jablouovski József.

Lepkevadászat Magyarországon.

II.

Vanessa levana L. és *var. prorsa* O. Bécsnél és Magyarországon több helytt fordul elő, de tapasztalásom szerint igen ritkán.

V. polychloros L. Juliusban egyik orsovai erdőben fiatal szilfák körül sokat láttam röpkölni s a fatörzseken ülni, s amennyiben megállapíthattam, mind nem más, csak *polychloros* volt.

V. xanthomelas Esp. Ennek a ritka fajnak csak egyetlenegy példányát fogtam, még pedig júniusban a herkulesfürdői Csernavölgyben, a hol — mint értesültem — olykor előfordul.

V. van-albui S. T. Csak egy darabot fogtam Bécs mellett Rodaunban 1897. júl. 9-én. Augusztusban, midőn újra odajöttem, már híre se volt.

Melitaea maturna L. A száári erdőnek egyik szűken körtilhatárolt helyén 1898. jun. 5-én elég gyakori, de többnyire már kopott. Később Herkulesfürdőnél is fogtam néhányat, de ezek még sokkal kopottabbak voltak.

M. cinxia L. A Szaáron talált nőstények alapszíne többé-kevésbé halványabb, fekete rajzaik igen szélesek s élesek, a szárny belső felén az oliv-zöldhez való erős hajlással.

M. phoebe Ku. Ezen mindig igen variáló állat akadt mindentűt, a hol csak megfordultam. A Csernavölgyben a nőstények alapszíne rendkívül világos, a fekete rajz pedig igen széles.

M. trivialis S. 17. Ebben az évben először ismerkedtem meg ezzel a kis lepkével, mely egyáltalában nem tartozik azon Melitaeák közé, melyek könnyen meghatározhatók, mert nagyságban és színben nagyon variál. A száári erdőben júniusban közép nagyságú himet fogtam, reszben igen világos alapszínnel. A Hunka Kamena nevű magas hegy tetején, Magyarország és Románia határán újra találok a *trivialis*-val, de oly gyéren, hogy csupán két példányát foghattam. Ezek közül egy nőstény oly óriási nagy és színben oly sötét volt, hogy ha Sareptában lettem volna, azt hiszem, hogy *var. fascialis* van előttem. A budapesti Farkasvölgyben azonban ez a faj augusztusban még jobban zavarba ejtett. Néhány példány igen apró volt (gvantom, hogy *var. nana* Stgr.), vöröses sárga színük pedig változott úgy, hogy némelyiket alig lehetett megkülönböztetni a *M. didyma var. occidentalis* (Stgr.)-tól, mely ugyanott egyidejűleg repült.

M. didyma O. Ez, azt hiszem, az a *Melitaea*, mely leginkább variál. Orsovánál júniusban az összes nőstények a *var. meridionalis* Stgr.-hez tartoztak, a mely olykor Herkulesfürdőnél is található, de kevésbé praegnansan. A budapesti Farkasvölgyben augusztusban előfordult a *var. alpina* és *var. occidentalis*, az utóbb gyakran a *M. trivialis*-tól alig volt megkülönböztethető, holott némely állat élesen volt jellemezve.

M. dictynna Esp. A száári erdőben júniusban közönséges.

M. athalia Rott. Mehádiánál állítólag „*mehadiensis*” nevezetű nagy, erős rajzú változat fordul elő, de én csak a tipikus fajt találtam.

M. Aurelia Nick. Júniusban Peszéren.

Argynnis seleuc S. 17. Júniusban elég gyakori; szintűgy *A. euphrosyne* L.

A. dia L. Egész Ausztriában és Magyarországon közönséges.

A. daphne S. V. Herkulesfürdőnél június-júliusban közönséges.

A. hecate Esp. Juniushan Budapest környékén; egyebütt nem figyeltem meg.

A. latonia L., *aglaia* L., *niobe* var. *eris* Meig., *adippe* var. *cleodoxa* O. és *paphia* L. mindnyája mind a két országban előfordul.

A. pandora S. V. A herculesfürdői Csernavölgyben előfordul. 1897-ben júliusban néhány kopott példányt láttam, az idén azonban júniusban igen szép hímeket fogtam, többet nem is láttam.

Melanargia galathea L. Ausztriában és Magyarországon gyakori; a var. *leucomelas* Esp. olykor a törzsfaj között röptül, Herkulesfürdőnél a Domogleten is. A var. *procida* Hbst. néhány igen sötét példányát fogtam, úgyszintén az idén nőstényt, mely fölül *procida*, alul pedig *leucomelas*.

M. japygia var. *suvarovius* Hbst. Az az óhaj, hogy ezt az érdekes fajváltozatot foghassam, vezetett Budapestre, mivel megbízható oldalról úgy értesültem, hogy Magyarországon az egyedüli hely, a hol ez az állat előfordul, a peszéri erdő, Budapesthez nem messze. Ennélfogva a budapesti entomologusok gyülekezeteiben minden pénteken szorgosan tudakoltam, vajon a *suvarovius* röptülési ideje elérkezett-e már. Végül 8—10 nap múlva határnapot tűztek ki a nagy expedícióhoz Peszérre, mely a hallott beszélgetések szerint igen megközelíthetetlen helynek látszott lenni. Juniushan 12-én korán reggel derült időben keltünk öten útra, Aigner úr mint vezér, mivel a helyet előbb csak ő kereste fel. Mintegy két óra hosszat mentünk valóságos „bummli“ vonattal, míg Dabasra értünk. Itt kezdetét vette kínszenvedésünk. Aigner úr kocsit fogadott fel, melyet két kis magyar ló húzott. Én a kocsit kis kiadású szénaszekérnek néztem és már az első pár lépés, melyet a kocsin Dabas falva felé tettünk, tökéletesen elég volt arra, a kocsit azon gyanú alul felmenteni, mintha „féderes“ lenne. Az út hosszú volt, és ha azt mondanók, hogy az út igen rossz volt, még távolról sem adnánk fogalmat arról a darab földről, melyen ruganytalan kocsinkon tovadöcögöttünk. A homok helyenkint oly mély volt, hogy a kocsis szószerint a tengelyig belesüllyedt; de lovaink ehhez úgy látszik, hozzá voltak szokva és jól húztak. Minél tovább értünk, annál rosszabb lett és végre az úgynevezett utat is elhagytuk, hogy a szabad mezőn át alig látható kocsinyomot kövessünk. Két ízben nagy pocsolyán kellett átmennünk s egyszer oly mélyen ültünk a mocsárban, hogy azt hittem, semmi a világon nem menthet meg a felfordulástól. De látszólag társaim egyike sem táplált efféle gondolatokat, úgy hogy végül magam is azt hittem, hogy

ez a dologhoz hozzátartozik. Itt tehát benne voltunk Magyarország vadonáinak közepében; időről-időre találkoztunk hosszúszarvú marhák óriási csordáival, de emberi lényre csak igen gyéren akadunk. Végre át kellett látnom, hogy *Aigner* úrnak igaza volt, midőn kijelentette, hogy az út Dabasról Peszérre bicyclin egyáltalában járhatatlan. Már azt kezdtem hinni, hogy sohasem érünk oda, mert már két óránál túl hagytuk el Dabast és még mindig előre döcögöttünk és botorkáltunk, úgy hogy már fáradtak és merevedtek voltunk, mielőtt még működésünk színhelyét elértük volna.

De bármi nagyok is voltak az út kellemetlenségei és fáradsalmai, azokért megérkezésünk után busásnál is busásabb jutalmat nyertünk. Itt a vérmes entomologus álma megvalósult! Oly erdőben voltunk, a melyben a szó szoros értelmében a lepkék hemzsegték, a melyek közül leginkább a *succarorius* vált ki. Ez a kedves fehér állat százával röptült minden gyeves tisztáson és csaknem minden példány kifogástalan volt. Különösen szépek voltak a nőstények: fonák oldalukon az alsószárny és a felsőszárnyak hegye szélesen primula-sárga.

Abban a tudatban, hogy erre az elhagyatott helyre valószínűleg soha többé vissza nem térek, annyit fogtam, a mennyi dobozomban elfért és csak azt sajnáltam, hogy nem két dobozt hoztam magammal. 18 hím és 15 nőstény esett zsákmányomul, és csak akkor vettem észre, hogy a peszéri erdőben még egyéb kincsek is találhatóak. *Argynnis hecate* mindenütt kifogástalan állapotban röptült, de még kissé korán volt a nőstényekre nézve, melyek közül egyet fogtam, de az igen sötéttrajzú gyönyörű példány, *A. daphne*, *Melitaea aurelia*, *Polyommatus alciphron*, *Cyclophides morpheus* és sok más, mely másutt gyakori, itt tömegesen fordul elő és mások, melyek egyebütt ritkák, itt nagy számban röptülnek.

Késő délutánig maradtunk s a hosszú dicsőséges nap végre hanyatlott. A kirándulás eredményével mindnyájan megvoltak elégedve, én pedig el voltam ragadtatva. A hosszú utazás Angliából Magyarországra már akkor is érdemes, ha egyéb szándékunk nincs, mint június havában Peszért felkeresni, kivált ily kellemes szaktársak és jó emberek társaságában.

Fountain E. Margit.